

ЕЛИЗАБЕТА ШЕЛЕВА:

ЧУМУ КРИТИКА?

КОЈ, ШТО И, НАЈВАЖНО, ЗОШТО
НЕ ПРЕТСТАВУВА ВО СТРАНСТВО?!

Мултимедијалниот центар *Мала станица* беше домаќин на една значајна трибина: *Критиката и изборот (Ликовната критика и македонската презентација на современата уметност во странство)*, во организација на македонската секција на АИКА - Меѓународното здружение на ликовните критичари. Десетината учесници во расправата, предводени од **Зоран Петровски** (претседател) и модераторство на др **Небојша Вилиќ** (потпретседател на македонската АИКА), покренеа серија занимливи проблеми кои суштински ја засегаат ликовната уметност и критика. Се отвори и можност за аналогно промислување во останатите видови уметничка критика, особено при презентацијата на нашето уметничко творештво во све-

тот, во отсуство на прецизно разработени критериуми. Отворената полемика се фокусираше на реална моќ на критиката како активно следење и вреднување на современите уметнички текови, нивно препознавање и поддршка. Притоа, критички беа опсервирани арбитарноста и произволноста на државните институции и функционери кои примарно настапуваат од прагматични потреби и интереси при просудбата и изборот на автори за меѓународно претставување. Наместо владејачката аномија во оваа сфера, се потенцира на потребата за изготвување транспарентна примена на програмски концепти, со чија помош ќе се трасира вистинската "извозна" стратегија за уметничко претставување на Македонија во светот. Дискутантите се согласија дека во услови кога има сè поголем број едуцирани критичари од помладата генерација, недозволиво е нивната реална моќ и улога во креирањето на културната политика да биде и да остане занемарливо мала, случајна и програмски невидлива. АИКА, како здружение на критичари, е исклучок. Во македонската среди-

на нема сродни примери за здруженија на книжевни, театарски, музички и други видови критичари, па нужно е да се размисли за заеднички настап и здружување на уметничките критичари, сè со цел програмски да се дефинира стратешки неопходната политика на избор, поддршка и меѓународна афирмација на суштествените културни дострели од Македонија. Неопходна задача, со оглед на растечкиот интерес за Македонија во светот, е создавање политика на претставување. Кој, што и, најважно, зошто не претставува во странство?! Дали има и може да се изгради консензус, макар околу основните прашања: што е репрезентативно за нас како култура и по кој критериум? Дали и натаму ќе се оди и ќе се форсира профитната линија на балканската културна егзотика, која (не)свесно им се додворува на европските клишеа за нас? Или, пак, ќе бидат културно репрезентативни оние автори и дела кои воспоставуваат рамноправен, симултан и критички настроен дијалог со Европа и светот, потполно неоптоварени од маркетиншкиот фолклоризам и анахронизам? **✎**

Форми р/ср 1.2.1.06
09/10